

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Оформлення бібліографічних посилань у наукових роботах

Методичні рекомендації

ХЕРСОН
2020

УДК 025(072)

О-91

Оформлення бібліографічних посилань у наукових роботах : метод. реком. / Наукова бібліотека ДВНЗ «ХДАУ» ; укладач : Т.В. Гончаренко. – Херсон, 2020. – 22 с.

У методичних рекомендаціях представлено вимоги і правила щодо складання, розміщення та оформлення бібліографічних списків використаних джерел та посилань у наукових роботах. відповідно до чинних стандартів ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 і ДСТУ 8302:2015.

Рекомендації призначено бібліотечним працівникам, студентам, викладачам та іншим категоріям користувачів.

Затверджено на засіданні робочої групи з науково-дослідної роботи та міжнародної діяльності ДВНЗ «ХДАУ» (протокол № 9 від 25.02.2020 р.)

Зміст

Вступ	4
Загальні положення	5
Правила укладання опису документів відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006	7
Приклади бібліографічних записів за ДСТУ ГОСТ 7.1:2006	9
ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання	16
Список використаних джерел	21

Вступ

Складання списку використаної літератури, джерел та посилань є важливим обов'язковим елементом наукової роботи. Цей процес відображає роботу автора зі збору та аналізу інформації, дозволяє зробити висновок про глибину та ґрунтовність дослідження і, певною мірою, є вираженням культури наукової праці. Дані про документи та матеріали повинні бути подані в уніфікованому та стандартизованому вигляді з метою подальшого використання та ідентифікації. Правила оформлення наукових робіт є загальними для всіх галузей знань і регламентуються державними стандартами.

В Україні діють два затверджені Національні стандарти, що відповідають за оформлення бібліографічної інформації в науковій роботі.

1. **ДСТУ ГОСТ 7.1:2006.** Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – [Чинний від 2007-07-01]. – Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с.

Це регламентуючий документ для оформлення бібліографічних списків, списків використаної літератури, списків літератури в наукових роботах тощо.

Стандарт розроблено з метою уніфікації складання бібліографічного опису на міжнародному рівні, забезпечення можливості обміну результатами каталогізації і введено в дію 1 липня 2007 року. Він є базовим для системи стандартів, правил, методичних посібників зі складання бібліографічного опису.

Стандарт введено на заміну п'яти попередніх стандартів опису друкованих та електронних документів, нотних, картографічних та образотворчих видань (ГОСТ 7.1-84, ГОСТ 7.16-79, ГОСТ 7.18-79, ГОСТ 7.34-81, ГОСТ 7.40-82); він максимально точно відповідає базовому принципу Міжнародного стандартного бібліографічного опису (ISBD) – подавати інформацію в бібліографічному описі в тому вигляді, в якому вона представлена в об'єкті опису. Об'єктами опису є всі види опублікованих та неопублікованих документів на будь-яких носіях.

Стандарт не поширюється на бібліографічне посилання.

2. **ДСТУ 8302:2015.** Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – [Уведено вперше ; чинний від 2016-07-01]. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 17 с.

Цей стандарт є регламентуючим документом для оформлення бібліографічних посилань та бібліографічних списків посилань у наукових роботах. Він встановлює види бібліографічних посилань, правила та особливості їхнього складання та розміщення в документах. Стандарт поширюється на бібліографічні посилання в опублікованих і неопублікованих документах незалежно від носія інформації. «Список використаної літератури» (як частину довідкового апарату) наводять у формі бібліографічного запису (ДСТУ ГОСТ 7.1:2006).

Загальні положення

Бібліографічний опис – сукупність відомостей про документ, наведений за певними правилами і призначений для його ідентифікації. Бібліографічний опис відображає стислу характеристику документа: відомості про автора, назву, місце і рік видання.

Джерелом бібліографічного опису є документ. У книзі це титульний аркуш, за його відсутності – обкладинка друкованого видання; етикетка диска, наклейка на контейнері; електронні ресурси описують з екрана комп'ютера.

Титульний аркуш – це елемент документа, який містить заголовок видання, прізвище автора, назву видавництва, місце та рік видання.

Опис складають тією мовою, якою написано текст документа. При складанні опису застосовуються загальні правила скорочення слів і словосполучень, що регламентуються діючим Стандартом «ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила» (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). – Чинний від 2013-08-22. – Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. – 15 с. – (Інформація та документація).

Бібліографічний опис може містити в собі обов'язкові та факультативні (необов'язкові) елементи. **Обов'язкові** елементи наводять у будь-якому описі, забезпечуючи ідентифікацію документа. Такий опис називається **стислим** і вміщує в собі прізвище, ініціали автора (авторів), назву, відомості про видання, видавництво, рік видання, кількість сторінок. **Розширений** бібліографічний опис доповнюється **факультативними елементами**: загальне визначення матеріалу, додаткові відомості про нього, наявність ілюстративного чи довідкового матеріалу.

За ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 набір **обов'язкових елементів** став ширшим. Статусу обов'язкових набули:

- перші відомості про відповідальність у всіх зонах (зоні назви та відомостей про відповідальність, зоні видання, серії);
- додаткові відомості про видання;
- імя видавця, розповсюджувача;
- основна назва серії, підсерії;
- міжнародний стандартний номер серійного видання, що був наданий серії чи підсерії (ISSN);
- номер випуску серії чи підсерії;
- окремі примітки в описі певних видів документів (в описі електронних ресурсів – примітки про джерело основної назви).

Аналітичний бібліографічний опис – опис складової частини документа (розділу, глави, статті), ідентифікація якого потребує відомостей про документ, у якому вона розміщена. До складових частин документа відносяться: самостійні твори; частина твору, що має самостійну назву; частина твору, що не має назви, але виділена для бібліографічної ідентифікації.

Джерелом інформації про складову частину документа може бути перша або остання сторінки складової частини, якщо вони містять інформацію про заголовок основної частини, автора, осіб чи організацію, що брали участь у створенні документа, його публікації. При описі частини документа, що не має назви, основна назва може бути сформована на основі аналізу документа і наведена в квадратних дужках. Якщо відомості про відповідальність складової частини документа збігаються із заголовком запису, їх можна не повторювати у зоні назви та відомостей про відповідальність.

Автор (співавтор) – особа, що створила художній, науковий чи інший твір (проект, винахід), або брала участь у створенні. Автором може бути установа чи організація, від імені якої публікуються матеріали.

Укладач, упорядник – особа, яка укладає, впорядковує, систематизує певний матеріал у визначеному порядку.

Заголовок – назва (слово, фраза або група слів, фраз, букв), наведена на документі (матеріалі) у тому вигляді, у якому вона встановлена автором чи видавцем і подана на титульному аркуші. Використовується для ідентифікації та пошуку документа.

Паралельний заголовок – еквівалент заголовка іншою мовою, який у бібліографічному описі відокремлюють від основного заголовка знаком рівності (=). Наприклад:

Пастушенко Т.В. English for Earth Scientists = Англійська мова для геологів : навчальний посібник / Т.В. Пастушенко, Т.А. Мірончук, А.О. Ляшенко [та ін] ; за ред. І.М. Байсарович. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2012. – 271 с. ; 16 іл.

Відомості про видання – інформація про повторюваність видання, перевидання, виправлення, доповнення та ін. Наприклад:

- 2-ге вид.
- 3-тє вид., перероб і доп.

Місце видання – це назва міста, де було опубліковано документ (матеріал). Назви міст України наводяться без скорочень, за винятком Київ – К., Харків – Х., скорочуються також назви окремих російських міст. Наприклад:

- Москва – М., Санкт-Петербург – СПб.

Видавництво – назва видавництва, наводять після місця видання без лапок і відокремлюють двокрапкою (:). Слова «Видавництво», «Видавничий дім» вказують лише у випадках, коли вони є частиною назви. Наприклад:

- Х. : Фоліо, 2014.
- Львів : Вид-во Національного університету «Львівська політехніка», 2017.

Якщо вказано два видавництва:

- в одному місті – наводять через двокрапку (:). Наприклад:
- Х. : Фоліо : Віват, 2012.
- в різних містах – через крапку з комою (;). Наприклад:
- Х. : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова ; Краків : ЄАС, 2014.

Якщо в документі відсутні відомості про видання, наводять скорочення у квадратних дужках [б.в.]:

- [б. в.] – українською (без видавництва);
- [б. у.] – російською (без издательства);
- [s.n.] – англійською (sine nomine).

Дата видання означає рік публікації видання і зазначається після назви видавництва, пишуть арабськими цифрами і відокремлюють комою (,). Наприклад:

- К. : Кондор, 2017.

Кількісна характеристика – кількість сторінок, наявність ілюстрацій та іншого матеріалу (карти, фото тощо). Наприклад:

- К. : ЦУЛ, 2018. – 223 с. : іл.
- 56 с. : іл. + 1 електрон. опт. диск.

Правила укладання опису документів відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006

Бібліографічний опис складають мовою вихідних відомостей документу.

Пунктуація в бібліографічному описі виконує дві функції: звичайних розділових знаків (пунктуація), та розділових знаків, що розділяють зони та елементи опису (знаки приписної пунктуації). Для розрізнення граматичної і приписної пунктуації (тобто розділових знаків між зонами бібліографічного опису та їх елементами) використовують **проміжок в один друкований знак** до і після приписного знака. Виняток становлять крапка і кома – проміжки ставлять тільки після них. Заголовок від опису відокремлюють крапкою. Зони опису відокремлюють одна від одної крапкою і тире. Квадратні і круглі дужки застосовуються в межах однієї зони і виділяються проміжками лише зовні.

Правила вживання великої та малої літер визначаються не лише граматичними нормами, а й розділенням зон бібліографічного опису. З великої літери починається кожна зона опису, яка виділяється крапкою і тире. Перші слова відомостей, що відносяться до зони назви та відомостей по відповідальності, пишуться з малої літери, якщо вони не є власними назвами, першими словами назви чи цитатами. Відомості, що відносяться до назви, вміщують інформацію, що пояснює та розкриває основну назву, вид, жанр, призначення твору. Перед відомостями, що відносяться до назви та відомостей про відповідальність, ставлять знак двокрапка (:), відокремлюючи проміжками в один друкований знак з обох сторін. Наприклад:

Лукашевич М.П. Соціологія туризму [Текст] : підручник / М.П. Лукашевич, С.М. Мошак, Ф.Ф. Шандор. – К.: Знання, 2015. – 304 с. – (Вища освіта XXI століття).

Винятком є загальне позначення матеріалу та будь-які назви в зонах опису. Їх пишуть з великої літери. Наприклад:

[Текст], [Електронний ресурс], [Карту].

Відомості, запозичені не з приписного джерела інформації (титольний аркуш, титульний екран, етикетка, наклейка тощо), наводять у **квадратних дужках**: [авт.-упоряд. В.С. Расщупкін], [Електронний ресурс]. Квадратні дужки застосовуються в межах однієї зони бібліографічного опису. Якщо суміжні елементи відносяться до різних зон, то кожен з них береться в окремі квадратні дужки.

При складанні бібліографічного опису застосовується **скорочення слів і словосполучень** відповідно до вимог ДСТУ 3582-2013 «Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила», «ГОСТ 7.12-93 «Библиографическая запись. Сокращения слов на русском языке. Общие требования и правила» та ДСТУ 7093-2009 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Скорочення слів і сполук, поданих іноземними європейськими мовами».

В зоні назви та відомостей про відповідальність введено новий елемент – **загальне позначення матеріалу**. Це факультативний елемент, який доцільно зазначати в описі для інформаційних масивів, що містять документи різних видів. Наприклад:

[Ноти], [Електронний ресурс], [Карту].

Загальне позначення матеріалу наводять після основної назви у квадратних дужках з великої літери. Якщо в конкретному масиві переважають документи одного виду, цей елемент опису може бути випущений. Наприклад:

[Текст] – в описах текстових видань.

Особливу увагу слід звернути на зону **відомостей про відповідальність**. Відомості про відповідальність слід наводити в тому вигляді, в якому вони зазначені в документі. За міжнародною практикою бібліографічних записів у заголовках творів одного, двох чи трьох авторів зазначається **ім'я першої особи** без слів «та ін.». Причому, воно обов'язково

повторюється у зоні відповідальності за видання у точності до форми запису на титульному аркуші. **Бібліографічний опис повинен відображати повну інформацію про авторів і** вказувати ступінь їхньої відповідальності за документ.

Відомості про видання наводять у формі та послідовності, зазначеній в джерелі інформації. Додаткові відомості про видання (виправлене, доповнене, перероблене, стереотипне тощо) та перші відомості про відповідальність, що відносяться до конкретного зміненого видання твору, є **обов'язковими елементами**. Наприклад:

- . - 2-ге вид., перероб і доповн.
- . - Вид. 5-те.

Назву **місця видання** наводять у формі й відмінкові, зазначених у джерелі інформації.

Наприклад:

- .- Львів :
- . – Х. :
- . – Івано-Франківськ.:

Відомості про видавця за ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 мають статус обов'язкового елемента, їх наводять так, як вони зазначені в джерелі інформації. При цьому зберігають слова або фрази, що визначають функції, виконувані особою чи організацією. Наприклад:

- : Дніпро,
- : Видавництво Старого Лева.

Якщо видавець – фізична особа, відомості про нього наводять у формі і відмінку, зазначених у джерелі інформації.

- : Видавництво Анетти Антоненко.

При відсутності відомостей про видання чи видавця наводять скорочення [б/в], що також є обов'язковим елементом бібліографічного опису.

Як **рік видання** наводять рік публікації документу, що є об'єктом опису. Рік пишуть арабськими цифрами, перед ним ставлять кому (,). Якщо у документі відсутні відомості про дату видання, її визначають приблизно і пишуть у квадратних дужках зі знаком питання [1917?].

Відомості про **кількість сторінок** наводять після року видання, відділяючи зону крапкою з тире (. -). Аркуші, що не були враховані, перелічують і записують арабськими цифрами у квадратних дужках після кількості сторінок, відділяючи комою. Наприклад:

- . – 236, [2] с. : іл.

У **зоні серії** обов'язковими є назва серії та підсерії, Міжнародний стандартний номер серіального видання (ISSN), номер випуску серії та підсерії. Якщо вказано кілька серій, кожна з них беруть в окремі круглі дужки і відокремлюють проміжком. Наприклад:

Мицик Ю. Іван Мазепа. / Ю. Мицик. – К. : [б/в], 2017. – 72 с. – (Серія «Великі українці»). – ISBN 978-966-02-4441-2.

Зона приміток є факультативною і вміщує відомості про видання, що не були вказані в жодній із зон опису. Вона не є обов'язковою і бібліографуюча особа сама визначає її доцільність.

Порядок наведення бібліографічних відомостей (з врахуванням вживання великої та малої літер)

Заголовок опису.

Основна назва [Загальне позначення матеріалу] = **Паралельна назва** : відомості, які відносяться до назви / **відомості про Авторство і Відповідальність** ; **про інших Осіб**. – **Відомості про повторність видання / Відповідальність за видання**. – Зона специфічних відомостей. – **Місце видання** : **Видавництво**, рік видання. – **Фізична** (кількісна) характеристика. – (Серія і підсерія ; №, т.). – **Примітки** (додаткова інформація від бібліографа, напр., системні вимоги до електор. ресурсів). – ISBN.

Приклади бібліографічних записів за ДСТУ ГОСТ 7.1:2006

За назвою

1. З фольклорної криниці Франкового села. Народні пісні, перекази, спогади / записи Олекси Ошуркевича ; розшифр. і нотація мелодій Мирослава Стефанчишина, Юрія Рибачка. – Луцьк : Волин. книга, 2007. – 167 с. : нот. – ISBN 978-966-361-187-7.
2. «Дванадцятка». Наймолодша львівська літературна богема 30-х років XX століття : антологія урбаністичної прози / авт. проекту, вступне слово, бібліограф. відомості, наук. ред. та прим. Василя Габора. – Львів : Піраміда ; на замовлення приватного підприємця І.В. Говда, 2006. – 344 с. : іл. – («Українська Літературна Спадщина»). – ISBN 966-8522-70-2.

Збірник

1. Сучасна українська мова: збірник вправ і завдань : навч. посіб. / В.Д. Ужченко, Т.П. Тарновська, Т.С. Маркотенко. – К. : Вища школа, 2006. – 286 с. – ISBN 966-642-253-0.
2. Зарубіжна література : хрестоматія. 10 клас / упоряд. І.Л. Столій. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Х. : Веста : Ранок, 2005. – 720 с. – ISBN 966-679-058-0.

Однорівневий опис

1. Зірник текстів з курсу «Педагогіка». У 3 ч. Ч. 1. Дидактика : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. Л. Ковальчук. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2007. – 120 с. – ISBN 978-966-613-552-3.

Багаторівневий опис

1. Апокрифи і легенди з українських рукописів : [у 5 томах] / зібрав, упоряд. і пояснив Іван Франко ; [передм. Я. Мельник]. – Репр. вид. – Львів : [ЛНУ ім. І. Франка], 2006. – (До 150 ліття від дня народження Івана Франка) – ISBN 966-613-411-X.
Т. 1 : Апокрифи старозавітні. – Репр. вид. 1986 р. – 2006. – 512 с. – ISBN 966-613-421-7.
Т. 2 : Апокрифи новозавітні. А. Апокрифічні євангелія. – Репр. вид. 1899 р. – 2006. – 532 с. – ISBN 966-613-439-X.

Один автор

1. Малахов В. Право бути собою [Текст] / В. Малахов. – К. : Дух і Літера, 2008. – 336 с. – ISBN 978-966-378-080-1.
2. Яценко П. Дерево бодхі. Повернення придурків [Текст] : романи / П. Яценко – Львів : Піраміда, 2011. – 200 с. – ISBN 978-966-441-234-3.
3. Приходько В.В. Основи теоретичної філософії : навчальний посібник / В.В. Приходько. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2015. – 143 с.

Два автори

1. Роменець В.А. Історія психології XX століття : навчальний посібник / В.А. Роменець, І.П. Маноха ; вступ. ст. В.О. Татенка, Т.М. Титаренко. – К. : Либідь, 1998. – 992 с. : іл. ISBN 966-06-0116-6.
2. Глуховський П. Апте. Незакінчена повість / Пьотр Глуховський, Мартин Ковальський ; [пер. з польської Є. Вradій]. – Дніпро : Український інститут вивчення Голокосту «Ткума» : Ліра ЛТД, 2017. – 140 с. : іл. – ISBN 978-966-383-911-0.
3. Коваленко Л.О. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / Л.О. Коваленко, Л.М. Ремньова. – Чернівці : ЧДІЕУ, 2001. – 456 с. – ISBN 5-7763-0294-3.

Три автори

1. Павлюк В.В. Контроль і ревізія : навчальний посібник / В.В. Павлюк, В.М. Сердюк, Ш.М. Акаєв. – К. : ЦУЛ, 2006. – 196 с. – ISBN 966-364-161-4.

2. Мініна О.В. Економіка та організація праці : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / О.В. Мініна, Ж.В. Дерій, Н.Т. Шадура-Никипорець. – Чернігів : ЧНТУ, 2017. – 199 с.
3. Коваленко Л.О. Гроші та кредит : навч. посіб. / Л.О. Коваленко, І.І. Кичко, Ю.В. Ніколаєнко - 2-ге вид., перероб. і допов. – Ніжин : Орхідея, 2016. – 175 с.

Чотири автори

1. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / С.М. Шкарлет, Ж.В. Дерій, Т.І. Зосименко, Н.Т. Шадура-Никипорець ; за заг. ред. д-ра екон. наук., проф. С.М. Шкарлета. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Чернігів : ЧНТУ, 2015. – 264 с. – ISBN 978-966-2188-61-5.
2. Вітчизняна практика та світовий досвід СЕЗ і ТПР : монографія / О.С. Чмир, В.Г. Панченко, Ю.В. Гусєв, В.І. Пила ; наук. ред. О.С. Чмир. – К. : Вістка, 2013. – 252 с. – ISBN 978-966-8875-97-7.
3. Українська мова. Практикум : навчальний посібник / О.М. Пазяк, О.А. Сербенська, М.І. Фурдуй, Л.Ю. Шевченко. – 2-ге вид., стер. – К. : Либідь, 2001. – 384 с. – ISBN 966-06-0197-2.

П'ять авторів і більше

1. Безпека життєдіяльності : підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів ; за ред. І.Я. Коцана ; худож.-оформлювач І.М. Безрукавий. – Харків : Фоліо, 2014. – 462 с. – ISBN 978-966-03-6639-8.
2. Історія української політичної думки : навчальний посібник / М.І. Обушний, Т.С. Воропаєва, І.М. Грабовська [та ін.] ; за заг. ред. М.І. Обушного. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2013. – 479 с. – ISBN 978-966-439-706-0.
3. Фінанси і кредит: питання і відповіді : навч. посіб. / Л.І. Катан, Ю.В. Масюк, Р.М. Безус [та ін.] ; за заг. ред. Л.І. Катан, Ю.В. Масюк. – Дніпропетровськ : Моноліт, 2015. – 632 с. – ISBN 978-966-2252-95-8.
4. Будівельне матеріалознавство : підручник / П.В. Кривенко, К.К. Пушкарьова, В.Б. Барановський [та ін.] ; за ред. д-ра техн. наук., проф. П.В. Кривенка. – Вид. 3-тє, перероб. і допов. – К. : Ліра-К, 2012. – 624 с. – ISBN 978-966-2609-04-2.

Без автора

1. Моральність капіталізму. Те, про що ви не почуєте від викладачів / за ред. Тома Дж. Палмера ; [пер. з англ. Тетяна Аначенко]. – К. : Основи, 2014. – 128 с. – ISBN 978-966-500-353-3.
2. Людяність у нелюдяний час / упорядники : В.С. Тиліщак, В.М. Яременко. – Львів : Часопис, 2013. – 236 с. – ISBN 978-966-2720-05-1.
3. Нью-Йоркська група: Антологія поезії, прози та есеїстики / упорядники: Марія Ревакович і Василь Габор. – Львів : Піраміда, 2012. – 400 с. – ISBN 978-966-441-263-3.

Монографія. Частина монографії

1. Омельчук Олеся. Літературні ідеали українського вістниківства (1922-1939) : монографія / Олеся Омельчук. – К. : Смолоскип, 2011. – 336 с. – (Серія «Українські студії»). – ISBN 978-966-2164-37-4.
2. Гаевская О.Б. Управление международным сотрудничеством : монографія / О.Б. Гаевская, - К. : МАУП, 1999. – 168 с. – ISBN 966-7312-90-9.
3. Демчук Н.І. Державне регулювання та підтримка інвестиційної діяльності підприємств харчової промисловості / Н.І. Демчук // Стратегічне планування та розвиток інвестиційної діяльності харчових підприємств : монографія / Н.І. Демчук. – Херсон : Айлант, 2013. – 344 с. – С. 244. – ISBN 978-966-630-091-7.

4. Удосконалення фінансової політики довгострокового інвестування в Україні // Стратегія і тактика удосконалення політики сталого розвитку України в контексті євроінтеграційних процесів : колективна монографія / під заг. ред. к.е.н. проф. Л.О. Коваленко. У 2-х т. Т 1. – Ніжин : Лукияненко В.В. : Орхідея, 2015. – 340 с. – С. 80. – ISBN 978-966-2185-50-8.

Багатотомний документ

1. Українська літературна енциклопедія : у 5 т. / редкол.: І.О. Дзевєрін (відпов. ред.) [та ін.]. – К. : Головна редакція УРЕ ім. М.П. Бажана, 1988. – Т. 1 : А-Г. – 536 с. : іл. – (В опр.). – 75 000 пр. – ISBN 5-88500-003-4.
2. Архитектура гражданских и промышленных зданий : учебник для вузов : в 5 т. Т. 5. Промышленные здания / Л.Ф. Шубин. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Стройиздат, 1986. – 335 с. : ил.
3. Грінченко Б.Д. Твори : в 2 т. / Б.Д. Грінченко. – К. : Наук. думка, 1991. – (Серія «Бібліотека української літератури»).
Т. 2. Повісті. Драматичні твори / упоряд. В.В. Яременка ; приміт. А.Г. Погрібного ; ред. тому А.Г. Погрібний. – 608 с. : портр.- ISBN 5-12-002780-6 (В опр).
4. Лунина Анна. Композитор в зеркале современности : в 2 т. Т. 2 / Анна Лунина. – К. : Дух і Літера, 2015. – 472 с. – ISBN 978-966-378-400-7.

Словники

1. Російсько-український словник наукової термінології : Суспільні науки / Й.Ф. Андерш, С.А. Воробйова, М.В. Кравченко [та ін.]. – К. : Наукова думка, 1994. – 600 с. – ISBN 5-12-002638-9 (В опр.)
2. Гавриш О.М. Німецько-українсько-російський словник термінології сухого будівництва / О.М. Гавриш, М.М. Гавриш, П.В. Захарченко [та ін.]. – К. : СПД Павленко, 2010. – 272 с. – ISBN 978-966-2370-02-8.
3. Короткий російсько-український пожежно-технічний словник / [укладачі : В.М. Тюпа, І.О. Харченко, М.М. Хорошок] ; під керів. Присяжнюка Л.А. – К. : Основа : Астарт, 1996. – 122 с [4].

Матеріали конференцій

1. Сталій розвиток територій: проблеми та шляхи вирішення : матеріали ІV міжнародної науково-практичної конференції (м. Дніпропетровськ, 1 жовтня 2013 р.) / за заг. ред. О.Ю. Бобровської ; Національна академія державного управління при Президентові України, ДРІДУ. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2013. – 328 с.
2. Менеджмент-освіта в контексті трансформаційних перетворень в суспільстві : матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Донецьк, 10-12 квітня 2014 р.) / Донецький державний університет управління. – Донецьк : ДонДУУ, 2014. – 138 с.
3. Збірка тез доповідей ІV Міжнародної конференції «Науково-методичне та практичне забезпечення містобудування, територіального і стратегічного планування» (м. Макіївка, 15-16 травня 2014 р.) : наукове видання / МОН України, Департамент технічного регулювання та науково-технічного розвитку Міністерства регіонального розвитку, будівництва і житлово-комунального господарства України, ДонНАБА. – Донецьк : Цифрова типографія, 2014. – 368 с.

Препринти

1. Шилаєв Б.А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов / Шилаєв Б.А., Воеводин В.Н. – Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. – 19 с. : ил., табл. – (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьков. физ.-техн. ин-т» ; ХФТИ 2006-4).

2. Панасюк М.І. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами / Панасюк М.І., Скорбун А.Д., Сплошной Б.М. – Чорнобиль : Ін-т проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. – 7 с. [1].

Атласи

1. Україна : еколого-географічний атлас / [наук. редкол.: С.С. Куркленко [та ін.]]. – К. : Варта, 2006. – 217 с. : іл., табл., карти. – ISBN 966-585-199-3.
2. Куерда Х. Атлас ботаніки / Хосе Куерда ; пер. з ісп. В.Й. Шовкун. – Х. : Ранок, 2005. – 96 с. : іл. – ISBN 966-672-178-3.
3. Загальногеографічний атлас України [Карті] / [редкол. : І. Руденко (гол. ред.) [та ін.]]. - Випущено на замовлення Державного комітету телебачення і радіомовлення України за Програмою випуску соціально значущих видань. – К. : Новий друк, 2004. – 112 с.

Законодавчі документи

1. Кримінально-процесуальний кодекс України : станом на 1 грудня 2005 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2006. – 207 с. – (Бібліотека офіційних видань). – ISBN 966-611-412-7.
2. Конституція України : офіц. текст : [прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. зі змінами, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 р. : станом на 1 січня 2006 р.]. – К. : Мін-во юстиції України, 2006. – 124 с.
3. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII // Офіційний вісник України. – 2014. - № 87. – С. 156-218.
4. Про затвердження Положення про Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України : Постанова Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2014 р. № 676 // Офіційний вісник України. – 2014. - № 97. – С. 69-75.
5. Про призначення довічних державних стипендій видатним діячам науки : Указ Президента України від 7 листопада 2014 р. № 857/2014 // Урядовий кур'єр. – 2014. – 12 листопада. – С. 20.

Стандарти

1. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1-2003, IDT). – Чинний від 2007-07-01. – Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи).
2. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). – Чинний від 2013-08-22. – Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. – 15 с. – (Інформація та документація).
3. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ 180 7000:2004. – [Чинний від 2006-01-01]. – Київ : Держспоживстандарт України, 2006. – IV, 231 с. : табл. – (Національний стандарт України).

Каталоги, альбоми

1. Григор'єва Галина. Край живопису : альбом-каталог / Галина Григор'єва ; упор. Іван Григор'єв ; вступ. сл. Костянтин Сігов ; Нац. худ. музей України ; Центр європейських гуманітарних досліджень Нац. ун-ту «Києво-Могилянська академія». – К. : Дух і Літера, 2009. – 96 с.
2. Памятки історії та мистецтва Львівської області : каталог-довідник / [авт.-упоряд. : М. Зобків [та ін.] ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. істор. музей. – Львів : Новий час, 2003. – 160 с. : іл., табл. – ISBN 966-96146-0-0.

3. Качанівка : альбом автографів / автор-упорядник С. Половнікова. – К. : Темпора : Майстерня книги, 2010. – 328 с. : іл. – ISBN 978-966-8201-79-0.

Автореферати дисертацій

1. Новосад І.Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08 «Технологія машинобудування» / Новосад Іван Ярославович ; Тернопіл. держ. техн. ун-т ім. Івана Пулюя. – Тернопіль, 2007. – 20, [1] с., включ. обкл. : іл.
2. Мацюк Г.П. Кодифікація української мови в галицьких граматиках першої половини ХІХ ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / Мацюк Галина Петрівна ; Ін-т мовозн. ім. О.О. Потебні НАН України. – К., 2002. – 32 с.

Дисертації

1. Романова Т.І. Підвищення ефективності освітлювальних установок внутрішньобудинкового освітлення : дис. ...канд. техн. наук : 05.09.07 – світлотехніка та джерела світла / Романова Тетяна Іванівна ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. – Харків, 2015. – 256 с.
2. Глушенкова І.С. Методи, моделі та інформаційні технології оцінювання станів просторово розділених об'єктів : дис. ...канд. техн. наук : 05.13.06 – інформаційні технології / Глушенкова Ірина Сергіївна ; Харків. нац. ун-т радіоелектрон. – Харків, 2012. – 251 с.

Збірники наукових праць

1. Збірник наукових праць Донбаської національної академії будівництва і архітектури ; ред. кол. : В.А. Кравець (гол. ред.) [та ін.]. – Краматорськ : ДонНАБА, 2018. - №3-2018(13). – 171 с.
2. Проблеми та перспективи сучасного степового лісорозведення на південному сході України : зб. наук. праць / НАН України [та ін.] ; [за ред. В.О. Бородавка]. – Донецьк : Технопарк, 2009. – 167 с., [11] арк.іл. : іл., табл.

Картографічні видання

1. Українські Карпати [Карти] : Долина : карта для туристів / Голов. упр. геодезії, картографії та кадастру при Кабінеті Міністрів України. – К., 1998. – 1 к. : іл.
2. Історичний атлас Галичини [Карти] : карти, схеми, автентичні гравюри і печатки з праісторичних часів до ХХ ст. / уклад. В. Грабовецький – Івано-Франківськ : [б/в], 1996. – 49 с.

Бібліографічні покажчики

1. Куц О.С. Бібліографічний покажчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році / уклад. : О. Куц, О. Вацеба. – Львів : Укр. технології, 2007. – 74 с.
2. Систематизований покажчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997-2005 роки / [уклад. Б.О. Кирись, О.С. Потлань]. – Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006. – 11 с. – (Серія: Бібліографічні довідники ; вип. 2).

Авторські свідоцтва

1. А. с. 1007970 СССР, МКИЗ В 25 J 15/00. Устрйоство для захвата неориентированных деталей типа валов / В.С. Ваулин, В.Г. Кемайкин (СССР). - №33360585/25-08 ; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. № 12. – 2. с.

Патенти

1. Патент 124725 UA, МПК (2018.01) H01L 31/042 (2014.01) F24D 1/00. Автономна сонячна енергетична установка / Кравець В.А., Точонов І.В., Колесніченко С.В., Гололобов Б.Д., Шарабарін О.Г., Попаденко А.О., Котлярова А.Д. (Україна) ; заявник Донбаська національна академія будівництва і архітектури. - № u 2017 09595 ; заявл. 02.10.2017 ; опубл. 25.04.2018, Бюл. № 8.
2. Патент 75207 Україна, МПК H02J 3/14, H02J 3/28. Спосіб регулювання навантаження трансформатора в мереживних трансформаторних підстанціях / Маляренко В.А., Колотило І.Д., Щербак І.Є. (Україна) ; Харків. нац. акад. міськ. госп-ва. - № 2012 05527 ; заявл. 07.05.12 ; опубл. 26.11.12, Бюл. № 22.

Частина книги, періодичного, продовжуваного видання (Аналітичний бібліографічний опис)

1. Козіна Ж.Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж.Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. – 2007. - № 6. – С. 15-18, 35-38.
2. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Гровий // Бібліотечний вісник. – 2006. - № 6. – С. 14-17.
3. Регіональні особливості смертності населення України / Л.А. Чепелевська [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2007. - № 1. – С. 25-29.
4. Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І. Валова ; пер. з англ. Н.М. Середи // Банки та банківські системи. – 2007. – Т. 2, № 2. – С. 13-20.
5. Зеров М. Поетична діяльність Куліша / Микола Зеров // Українське письменство ХІХ ст. Від Куліша до Винниченка : [нариси з новіт. укр. письменства] : статті. – Дрогобич, 2007. – С. 245-291.
6. Третьяк В.В. Возможности использования баз знаний для проектирования технологии взрывной штамповки / В.В. Третьяк, С.А. Стадник, Н.В. Калайган // Современное состояние использования импульсных источников энергии в промышленности : Междунар. науч.-техн. конф., (3-5 окт., 2007 г.) : тез. докл. / Нац. аэрокосм. ун-т им. Н.Е. Жуковского «Харьков. авиац. ин-т». – Харьков, 2007. – С. 33.
7. Чорний Д. Міське самоврядування: тягарі проблем, принади цивілізації / Д.М. Чорний // По лівий бік Дніпра: проблеми модернізації міст України (кінець ХІХ – початок ХХ ст.). – Харків, 2007. – Розд. 3. – С. 137-202.

Електронні ресурси

1. Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. мед. вузів III–IV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв. – 80 Min / 700 MB. – Одеса, 2003. – (Бібліотека студента-медика) – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. – Систем. вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000. – Назва з контейнера.
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Київ : НБУВ, 2013-2015. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua (дата звернення 12.12.2019) – Назва з екрана.
3. Павлюк І. Василь Стус: текст – контекст - надтекст (Ревізія свідомості або мій Стус) [Електронний ресурс] / І. Павлюк // Поетичні майстерні. – Електр. дані. – Режим доступу : <https://maysterni.com/publication.php?id=43860>.
4. Актуальні питання біології, екології та хімії [Електронний ресурс] : зб. наук. праць. – 2009. – Електрон. текстові дані. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/ejournals/Apbeh/index.html>.

5. Про кошторис Верховної Ради України на 2020 рік : Постанова Верховної Ради України від 14.11.2019р. № 295-IX [Електронний ресурс]. – Веб-сайт. – Режим доступу : <https://rada.gov.ua/>. – (дата звернення 30.11.2019 р.). – Назва з екрана.
6. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. [Електронний ресурс]. – Електр. текстові дані. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2984-14>. – (дата звернення 28.11.2019). – Назва з екрана.

ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання

Цей стандарт встановлює види бібліографічних посилань, правила їх складання і розміщення в документах. Стандарт розроблено фахівцями **Книжкової палати України імені Івана Федорова** і його дія поширюється на бібліографічні посилання в опублікованих і неопублікованих документах незалежно від носія інформації.

ДСТУ 8302:2015 інформує про види бібліографічних посилань та правила їхнього складання, особливості складання комплексного бібліографічного посилання, особливості складання бібліографічного посилання на електронний ресурс, на архівний документ.

Приклади оформлення бібліографічного опису відповідно до ДСТУ 8302:2015.

Інформація та документація. Бібліографічне посилання. ДСТУ 8302-2015 [Електронний ресурс] : презентація / Бібліотека університету імені Бориса Грінченка ; уклад. С. Гузенко. – Київ, 2017. – Режим доступу : http://kubg.edu.ua/images/stories/podii/2017/06_21_posylannia/dstu_8302.pdf . - (дата звернення 10.12.2018).

Оформлення бібліографічних посилань у наукових роботах [Електронний ресурс] : методичний порадник / автори-укладачі: І. Костіна, В. Каленська, О. Олабоді ; ред. Н. Левченко. – Київ : Науково-технічна бібліотека Національного університету харчових технологій, 2017. – 31 с. - Режим доступу : <http://library.nuft.edu.ua/inform/poradnyk.pdf> . - (дата звернення 16.12.2019)

Бібліографічні посилання: загальні положення та правила складання (ДСТУ 8302-2015) [Електронний ресурс]: презентація / Наук. біб-ка НаУКМА ; уклад. Т.О. Патрушева. – Київ, 2016. – URL : <https://www.slideshare.net/naukmalibrary/83022015> – (дата звернення: 16.12.2019)

Приклади оформлення бібліографічних посилань (згідно з ДСТУ 8302-2015) [Електронний ресурс] : Наукова бібліотека НаУКМА. – Київ, 2017. – URL : <http://www.library.ukma.edu.ua/index.php?id=684> . – (дата звернення 17.12.2019).

Приклади оформлення використаних джерел відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302-2015 [Електронний ресурс] / ВД «Академперіодика» НАН України. - Київ, 2016. – URL : <http://histj.oa.edu.ua/assets/files/Posylannia.pdf> -. (дата звернення: 15.12.2019).

Бібліографічний опис списку використаних джерел у дисертації може оформлюватися здобувачем наукового ступеня за його вибором з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 або одним із стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій. Дані вимоги регламентовано Наказом МОН України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12.01.2017 № 40.

Сайт Української бібліотечної асоціації пропонує методичні рекомендації «**Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах**» . До цього списку включено 10 міжнародних стилів, що відображають всі галузі наукових досліджень. Рекомендації стануть у нагоді науковцям, що готують статті для публікації в міжнародних наукових журналах. Режим доступу : https://ula.org.ua/images/uba_document/programs/academ_integrety/Academ_4_12_red1.pdf

У рекомендаціях представлено десять найпопулярніших міжнародних стилів цитування та посилання в наукових роботах для різних галузей знань. Рекомендації розроблені та обговорені робочою групою фахівців бібліотек ВНЗ в межах проекту Української бібліотечної асоціації «Культура академічної доброчесності: роль бібліотек» за підтримки посольства США в Україні. Рекомендовано до друку Президією Української бібліотечної асоціації, протокол №7 від 26 вересня 2016 р.

**Приклади
оформлення бібліографічного опису
у списку використаних джерел
з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015
«Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»**

Книги: Один автор

1. Дичківська О. О. Інноваційний менеджмент : конспект лекцій. Київ : ДІА, 2018. 82 с.
2. Бондаренко В. Г. Історія України. Львів, 2017. 153 с.
3. Лазор О. Я. Державне управління у сфері реалізації екологічної політики в Україні: організаційно-правові засади : монографія. Львів : Ліга-Прес, 2003. 542 с.
4. Ваш О. М. Етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 104 с.
5. Гурманова Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. та допов. Київ : ЦУЛ, 2017. 193 с.

Два автори

1. Мартиненко З. Е., Макар І. В. Управління підприємством: теоретико- методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2017. 296 с.
2. Палеха В. І., Карпова П. В. Менеджмент організацій : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 120 с.
3. Білоус С. І., Корнійчук В. П. Філософія освіти : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2016. 176 с.
4. Мороз І. С., Василенко Н. Ю. Маркетинг : конспект лекцій. Київ : Молодь, 2016. 102 с.
5. Вердіна С. А., Волков А. А. Контролінг : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с.
6. Вердіна С. А., Волков А. А. Контролінг : навч. посіб. Вид. 3-тє., переробл. та допов. Херсон, 2017. 212 с.

Три автори

1. Тарнавська Г. Я., Марценюк Н. С., Герасимова Т. М. Фінанси : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2017. 412 с.
2. Пустовенко В. В., Максименко І. Л., Яким А.С. Безпека життєдіяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2017. 348 с.

Чотири автори

1. Інновації : навч. посіб. / Гуревич Д. Т., Чекан О. С., Грибан О. М., Макарова В. В. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 389 с.
2. Вища математика : конспект лекцій / Ткачук Т.С. та ін. Київ, 2015. 82 с.

П'ять і більше авторів

1. Операційний менеджмент : підручник / С. М. Поплавська та ін. Київ : ЦУЛ, 2011. 267 с.
2. Охорона праці : навч. посіб. / О. І. Подольська та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2017. 264 с.
3. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : станом на 10 жовт. 2017 р. / К. І. Мягченко та ін. ; за заг. ред. І. М. Ливанова. Київ : ЦУЛ, 2017. 428 с.

Автор(и) та редактор(и)/ упорядники

1. Веретенко В. В. Міжнародний маркетинг : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Марценюка. Київ, 2015. 374 с.
2. Бутенко М. П., Качур В. П., Петренко С. В. Психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Дутко. Київ : ЦУЛ, 2017. 332 с.

Без автора

1. 30 років історичному факультету: історія та сьогодення (1986-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. В. В. Черепані. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 340 с.
2. Етнографія : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Гарапка; уклад. А. І. Гарапка. Київ : ЦУЛ, 2018. 320 с.

3. Міжнародні відносини : монографія / за ред. М. А. Березовського. Київ : ЦУЛ, 2016. 162 с.
4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: П. О. Бедрія, О. О. Петренка. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.
5. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Тарнавського. Київ : ЦУЛ, 2016. 186 с.
6. Підготовка фахівців у ВНЗ в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Мукачево, 4-5 жовт. 2018 р. Мукачево : МДУ, 2018. 226 с.
7. Освіта в Україні: виклики модернізації: зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Марценюк (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2017. 319 с.
8. Товарознавство / упоряд. В. Олексик. Київ, 2014. 804 с.

Багатотомні видання

1. Енциклопедія рослин / редкол.: І. М. Деркач та ін. Київ : ЦУЛ, 2016. Т. 8. 812 с.
2. Безруков В. Д. Поезія : в 2 т. / ред. изд.: Л. Г. Мороз, А. Г. Мягченко; авт. вступ. ст. А. В. Сипина. Київ ; Мелітополь : НПУ ім. М. Драгоманова ; МГПУ ім. Б. Хмельницького, 2016. Т. 2. 206 с.
3. Новицький О. М. Сочинення : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Київ ; Мелітополь: НПУ ім. М. Драгоманова ; МГПУ ім. Б. Хмельницького, 2017. Т. 1. 382 с.
4. Бюджетна система України: історія, стан та перспективи : у 3 т. / Акад. прав. наук України. Львів : Право, 2012. Т. 2 : Бюджетний менеджмент / заг. ред. Ю. П. Бубряка. 476 с.
5. Кучеренко Н. П. Казначейська справа : в 6 т. Київ : Право, 2016. Т. 3 : Контроль у системі Державного казначейства. 432 с.
6. Дендрофлора України. В 12 т. Т. 2. Дикорослі та культивовані дерева і кущі. Вип. 1. Покритонасінні / Л.І. Перхоменко. Київ : Наукова думка, 2012. 200 с.

Автореферати дисертацій

1. Петров О. Г. Музикотерапія : автореф. дис. ... канд. псих. наук : 12.00.06. Київ, 2009. 40 с.
2. Дисертації Петрук Л. А. Дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Львів, 2004. 140 с.
3. Винниченко О. М. Контроль соціально-економічного розвитку промислових підприємств : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Київ, 2018.
4. 344 с.

Законодавчі та нормативні документи

1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2015. 98 с.
2. Конституція України : станом на 1 жовтня 2017 р. / Верховна Рада України. Київ : Право, 2017. 93 с.
3. Про вищу освіту : Закон України від 05.09.2016 р. № 2145-VIII. Голос України. 2016. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.
4. Податковий кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. Ст. 536.
5. Про освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2018.
URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 15.11.2018).
6. Питання соціального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2017 р. № 1060. Офіційний вісник України. 2018. № 5. С. 430–443.
7. Про інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2019-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2018 р. № 43/2018. Урядовий кур'єр. 2018. 23 лют. (№ 35). С. 10.
8. Про затвердження Вимог до оформлення кандидатської дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2018 р. № 50. Офіційний вісник України. 2018. № 25. С. 139–141.
9. Інструкція щодо порядку оформлення і ведення особових справ отримувачів усіх видів соціальної допомоги : затв. наказом М-ва. праці та соц. політики від 19.09.2006 р. № 156. 18

Архівні документи

1. Лист Голови Спілки «Первоцвіт» Г. Ф. Петренка на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Поповича щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. ЦДАГО України (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.

Патенти

1. Зернозбиральний комбайн: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.
2. Спосіб лікування гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.

Стандарти

1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).
2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.
3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).

Каталоги

1. Прокопенко И. П. Каталог растений для работ по экодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с.
2. Історична спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Петров, О. В. Олійник. Харків, 2000. 64 с.
3. Пам'ятки історії та мистецтва Закарпатської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Петрик та ін.; Упр. культури Закарпат. облдержадмін., Закарпат. іст. музей. Ужгород, 2003. 160 с.

Бібліографічні показники

1. Боротьба з злочинністю: нагальна проблема сучасності : бібліогр. показч. Вип. 3 / уклад.: О. В. Куріпта, відп. за вип. Н. М. Щур; Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2017. 60 с.
2. Іван Марченко : біобібліогр. показч. / уклад. В. Петрик. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 9).

Аналітичний бібліографічний запис Складова частина видання (глави, розділу, статті)

розділовий знак «дві навскісні риски» («//») можна замінювати крапкою, а відомості про документ (його назву), виділяти шрифтом (наприклад, *курсивом*).

Частина видання: книги

1. Петренко М. А. Международное право и роль Конституционного Суда Украины // Максим Петренко: право як буття вченого : зб. наук. пр. до 60- річчя проф. М. А. Петренко / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493.
2. Якса А. П. Економічна політика держави. Двадцять п'ять років з економічним правом : вибрані праці. Харків, 2017. С. 205–212.
3. Корнійчук Т. О. Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності. Педагогіка : навч. посіб. / за заг. ред. Т. О. Корнійчука. Київ, 2017. С. 195–197.

Частина видання матеріалів конференцій (тези доповіді)

1. Лалак Н. В. Шляхи підвищення мотивації молодших школярів до навчання // Анотовані результати науково-дослідної роботи інституту педагогіки за 2011 рік : збірник тез повідомлень. Київ, 2012. С.202–203.
2. Максименко Д. В. Методи оперативної діагностики виробничої діяльності підприємства // Зростання ролі бухгалтерського обліку в сучасній економіці : збірник тез та доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 21 лютого 2013 р.) / відпов. за випуск Мельничук Б.В. Київ, 2013. С.331–335.
3. Цехмістров І. І., Перець І.П. Про бюджет. Дослідження проблем в Україні очима молодих вчених : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.
4. Попович Н.І. Початкова освіта // Педагогічна енциклопедія. Київ, 2003. Т. С. 699.

Частина видання: продовжуваного видання

1. Куцінко Т. О. Адміністративне законодавство України: реалії та перспективи формування // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.
2. Безруков С. А., Хмельов А. А. Дослідження циліндричних оболонок. Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.
3. Хорошилова С. А., Малафік Л. О., Хмельов А. А. Моделювання складеної конструкції за допомогою матриць типу Гріна. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.

Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)

1. Кучеренко О. О. Конституційні права людини і громадянина // Часопис Київського університету права. 2007. № 4. С. 88–92.
2. Коваль Л., Коваль П. Переваги дистанційної роботи. Урядовий кур'єр. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.
3. Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂. Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics. 2017. Vol. 18, No 2. P. 109–118.

Електронні ресурси

1. Україна очима дітей : фотовиставка. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757&> (дата звернення: 15.11.2017).
2. Хміль А. А. Функції державної служби за законодавством України // Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsei.org.ua/5_2017/32.pdf.
3. Хміль І. О. Шляхи подолання правового нігілізму в Україні. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2016. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr20_15v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).
4. Куцкір Я. С., Махно Б. А., Борислав С. Г. Трансформація науково-педагогічної системи України протягом 90-х років XX століття: період переходу до ринку. Наука та інновації. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI:<https://doi.org/10.15407/scin12.06.006>.

Список використаних джерел

1. Альберт Ю.В. Библиографическая ссылка : справочник / [Отв. ред. И.Я. Госин]. – К. : Наук. думка, 1983. – 248 с. – Библиогр. : С. 241-248. – Режим доступу: <http://www.ukrbook.net/zakony/metodrek.pdf>
2. **Бібліографічний опис документів відповідно до ДСТУ 7.1:2006, запровадженого в дію в Україні 01.07.2007** [Електронний ресурс] : метод. реком. / Харків. нац. ун-т міськ. госп. ім. О.М. Бекетова ; уклад.: Н.Б. Давидова, В.О. Статкус ; відп. за вип. О.М. Шангей. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Харків : ХНУМГ ім. . О.М. Бекетова, 2015. – 23 с. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/39379/1/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%8F%20%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%86%D0%B8%D1%8F%20%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4.%20%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%B9%20%20%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3%207.1%202006.pdf>. – (дата звернення 05.12.2019).
3. **ДСТУ ГОСТ 7.1:2006.** Библиографическая запись. Библиографическое описание. Общие требования и правила составления [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/standarts/DSTU_GOST7.1-2006.pdf. – (дата обращения : 10.12.2019).
4. **ДСТУ ГОСТ 7.1:2006.** Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання [Електронний ресурс] / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – [Чинний від 2007-07-01]. – Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с. – Режим доступу : http://lib.khnu.km.ua/storinka_vykladacha/oforml_spysku/7.1-2006%20%28Ukr%29.pdf. – (дата звернення 17.12.2019).
5. **ДСТУ 3582:2013.** Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила [Електронний ресурс] (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). – [Чинний з 22-08-2013] ; на заміну ДСТУ 3582-97. – К. : Мінекономрозвитку України, 2014. – 15 с. .(Інформація та документація) – Режим доступу : <http://liber.onu.edu.ua/bibl/doslid/7.pdf>. - (дата звернення 17.12.2019).
6. **ДСТУ ГОСТ 7.1:2006.** Бібліографічний запис, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання [Електронний ресурс] : методичні рекомендації з впровадження / уклали: Ганевич О.К., Штогрин І.М. – Львів, 2008. – 20 с. – Режим доступу : https://ftfsite.ru/wp-content/files/Library_Standart.pdf. - (дата звернення 05.12.2019).
7. **ДСТУ 8302-2015.** Інформація та документація. Бібліографічні посилання. Загальні положення та правила складання [Електронний ресурс]. – Чинний від 2016-07-01 ; з внесеними поправками. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 17 с. (Інформація та документація).– Режим доступу : http://mmsa.kpi.ua/sites/default/files/dstu_8302_2015.pdf. - (дата звернення 17.12.2019).
8. **Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах** [Електронний ресурс] : методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; редколегія: В.С. Пашкова, О.В. Воскобойнікова-Гузєєва, Я.Є. Сошинська,

О.М. Бруй ; Науково-технічна бібліотека ім. Г.І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ; Українська бібліотечна асоціація. – Київ : УБА, 2016. – Електрон.вид. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROV). – 117 с. – ISBN 978-966-97569-2-3. – Режим доступу: : https://ula.org.ua/images/uba_document/programs/academ_integrity/Academ_4_12_red1.pdf. - (дата звернення 10.12.2019).

9. **Методичні рекомендації щодо складання бібліографічного опису документа (ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання»)** [Електронний ресурс] / [уклад.: О.М. Устіннікова, П.М. Сенько] ; Держ. наук. установа «Кн. палата України ім.. Івана Федорова»
10. **Оформлення списків використаних джерел (літератури) : метод. реком. / ННБ ДНАБіА.** – Краматорськ, 2019. – 18 с.
11. **Про внесення поправок у ДСТУ 8302-2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» // Інформаційний показник стандартів.** – 2016. - №12. – С. 103.
12. **Про затвердження Вимог до оформлення дисертації :** наказ Міністерства освіти України [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17>. - (дата звернення 11.12.2019). – Назва з екрана.
13. **Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел згідно з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».** – Режим доступу: <https://msu.edu.ua/library/wp-content/uploads/2020/03/pryklady-oformlennja-bibliografichnoho-opysu-zhidno-dstu-8302.pdf> . - (дата звернення: 11.12.2017 р.).